

Asia: VN/10783/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi kriittisten raaka-aineiden hankkeiden yhteyspisteestä ja strategisten hankkeiden etusijasta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Terrafame Oy kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa ja toteaa luonnoksesta seuraavaa:

Terrafame on suomalainen akkukemikaaliyhtiö, joka tuottaa Sotkamossa sijaitsevalla tuotantolaitoksella nikkeli- ja kobolttisulfaattia sähköautojen tarpeisiin globaaleille markkinoille. Laitos pystyy tuottamaan nikkelisulfaattia noin miljoonan sähköautoon vuodessa, joten se on yksi maailman suurimmista akkukemikaalien tuotantolinjoista. Terrafamen tuottaman nikkelisulfaatin hiilijalanjälki on yksi markkinoiden pienimmistä. Terrafamen integroitu ja energiatehokas tuotantoprosessi kaivoksesta akkukemikaaleihin sijaitsee yhdellä ja samalla teollisuusalueella, joten se tarjoaa asiakkaille läpinäkyvän, jäljitettävän ja aidosti eurooppalaisen akkukemikaalien tuotantoketjun. Terrafamen merkitys Kainuulle, Suomelle ja koko Euroopalle on erittäin suuri. Yhtiön vaikutus Kainuun BKT:een on noin 20%.

Terrafamella on käynnissä hanke Kolmisopen malmiesiintymän hyödyntämiseksi. Yhtiö on hakenut ensivaiheessa lupaa maa-alueella olevan esiintymän hyödyntämiseksi. Tavoitteena on kuitenkin hyödyntää koko hyödynnettävissä oleva esiintymä, jotta toiminta voisi jatkua suunnitellut, jopa 50-60 vuotta. Tämä edellyttää Kolmisoppi-järven osittaista kuivattamista.

Terrafamen tuotteista akkulaatuinen nikkeli, koboltti sekä kupari ovat luokiteltu EU:n CRMA-asetuksessa strategiseksi raaka-aineeksi. CRMA-asetuksella on pyritty turvaamaan strategisten ja kriittisten raaka-aineiden hankintaa ja edistämään EU:n omavaraisuutta kyseisten raaka-aineiden osalta. Terrafame valmistelee hakemusta, jolla yhtiö ehdottaa Kolmisoppi-hanketta CRMA:n mukaisesti strategiseksi hankkeeksi. Mikäli hanke luokitellaan strategiseksi hankkeeksi, se edellyttää lupakäsittelyn etenemistä asetuksessa määritellyssä aikataulussa.

Terrafame pitää hallituksen esitystä kriittisten raaka-aineiden hankkeiden yhteyspisteestä ja strategisten hankkeiden etusijasta lähtökohtaisesti hyvänä. On erinomainen asia, että tämän muutoksen myötä myös strategisen hankkeen kriteerit täyttävillä kaivoshankkeille on mahdollista varmistaa etusija pitkäkestoisessa ja merkittäviä aikatauluriskejä sisältävässä luvitusvaiheessa.

On hyvä asia, että strategisille hankkeille on määritelty koordinoinnista vastaava viranomainen, joka seuraa mm. hankkeiden luvitukseen kuluvaan aikaan. Positiivista on myös, että yhteyspisteviranomaisen on laadittava strategiselle hankkeelle suunnitelma luvituksen etenemisestä yhteistyössä muiden viranomaisten kanssa.

Yhtiö pitää hyvänä asiana, että ympäristö- ja vesitalousluvan käsittelyn määräaika on 27 kk sijaan 24 kk, jos lupa-asia on ollut vireillä jo ennen strategisen hankkeen statuksen myöntämistä. Sen sijaan mahdollisen lupakäsittelyyn myönnettävän lisäajan myöntämisen kriteerit jäävät ehdotuksessa epäselväksi. Eli luonnoksesta ei tarkasti ottaen selviä, millä perusteella lupakäsittelyyn voidaan myöntää lisäaikaa.

Lupakäsittelyn määräaika lasketaan alkavaksi siitä, kun hakemuksen katsotaan olevan valmis kuulutettavaksi. Terrafamen näkemyksen mukaan ehdotus ei sisällä riittävää mekanismia, jolla varmistetaan, ettei aikaväli hakemuksen jättämisestä kuulutusvaiheeseen veny kohtuuttoman pitkäksi. Yhtiön näkemyksen mukaan luonnos ei myöskään sisällä riittävää mekanismia, jolla varmistetaan, ettei määriteltyjä käsittelyaikoja ylitetä. Hankkeesta vastaavalla on käytännössä käytössä pelkästään nykyiset hallintolain mukaiset valitusmahdollisuudet, jos hakemuksen käsittely ylittää määräajan.

Toisin kuin lupahakemus ympäristö- ja vesitalouslupaa varten, strategisen hankkeen hakemus sisältää väistämässä luottamuksellista aineistoa erityisesti hankkeen kustannuksiin ja kannattavuuteen liittyen. Terrafame pyytää varmistamaan, ettei kansallisessa kuulemisvaiheessa muodostu tilannetta, jossa strategisen hankkeen hakemusaineiston luottamuksellisuus vaarantuu.

Terrafame yhtyy myös Terrafamen pääomistajan Suomen Malmijalostus Oy:n lausunnossaan esittämiin näkemyksiin.

Voit jättää kommentit lausuntoon myös liitteenä

[Terrafame_lausunto CRMA yhteyspisteviranomaisesta_12.8.2024.pdf](#)

Hilla Veli-Matti
Terrafame Oy